

12. ΞΕΝΟΙ ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ

Τὴν 14ην Ἰανουαρίου 1970 ἐν τῷ Ἀμφιθεάτρῳ Παπαρρηγοπούλου ὁμιλήσεν ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βουκουρεστίου κ. C. P o g h i r e, ἔχων ὡς θέμα «La position linguistique de l'ancien Macédonien». Τὸν ἐκλεκτὸν προσκεκλημένον παρουσίασεν ὁ καθηγητὴς τῆς Γλωσσολογίας κ. Γεώργιος Κουρμούλης.

Περαιτέρω παρέχομεν ἑλληνικὴν περίληψιν τῆς γενομένης ὁμιλίας.

13. ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

Ὀλίγα ἐπιστημονικὰ προβλήματα ἔχουν προκαλέσει τόσον ἀντιτιθεμένας ἀπόψεις ὅσον ἡ ἀρχαία μακεδονικὴ διάλεκτος. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἐρμηνεύεται ἀντικειμενικῶς (ἐν μέρει) ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἐπαρκoῦς ὕλικoῦ καὶ ἐκ τοῦ διαφορομένου χαρακτῆρος αὐτοῦ (ἐλλειψις κειμένων καὶ κατὰ συνέπειαν γραμματικῆς, μαρτυρία 100 - 150 λέξεων ὡς καὶ ὠρισμένου ἀριθμοῦ κυρίων ὀνομάτων) καὶ ὑποκειμενικῶς ἐκ τῆς ἐλλείψεως μεθόδου ἐρευνητῶν τινῶν (ἐνίοτε ἐπίσης καὶ ἐκ τῆς ἀναρμοδιότητος αὐτῶν)· εἰς πάντα ταῦτα εἶναι δυνατόν νὰ προσθέσῃ τις μίαν «ἐξω - γλωσσολογικὴν» αἰτίαν — τὴν πολιτικὴν — ἢ ὁποῖα συχνάκις βλάπτει τὴν ἐπιστήμην.

Ἡ ἀντικειμενικὴ μελέτη τοῦ γλωσσικοῦ ὕλικoῦ τῆς Μακεδονικῆς ἐπιτρέπει νὰ διαπιστώσωμεν τὰ ἑξῆς :

1. Ἡ μεγίστη πλειονότης τοῦ μακεδονικοῦ λεξιλογίου εἶναι ἑλληνικὴ, καί, τὸ σημαντικώτερον, ἀποκλειστικῶς ἑλληνικαὶ εἶναι αἱ λέξεις ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὰ οὐσιωδέστερα στοιχεῖα τῆς γλώσσης, δηλοῦν δὲ ἐννοίας οἷον : κεφαλὴ, βλέφαρον, στήθος, θάνατος, ἐργασία, ἡμέρα κλπ., λέξεις αἱ ὁποῖαι εἰς οὐδεμίαν τῶν ἀρχαίων ΙΕ γλωσσῶν ὑπάρχουν ὡς δάνεια. Ἐπὶ πλεον, πολλαὶ μακεδονικαὶ λέξεις ἀπαντοῦν ἐπίσης εἰς ἄλλας ἑλληνικὰς διαλέκτους, λίαν ἀπομακρυσμένας πολλάκις τῆς Μακεδονικῆς, ὅπερ ἀποκλείει τὴν δυνατότητα δανεισμοῦ.

2. Εἰς τὸν τομέα τῆς φωνητικῆς, τὸ φωνηεντικὸν σύστημα τῆς Μακεδονικῆς συμφωνεῖ πρὸς τὸ σύστημα τῆς προϊστορικῆς κοινῆς Ἑλληνικῆς· εἰς τὸ σύστημα τῶν συμφώνων ὑπάρχει συμφωνία μετὰ τῆς κοινῆς Ἑλληνικῆς ὡς πρὸς τὰ βασικὰ σημεῖα (πρβλ. τὴν ἀντιπροσώπευσιν τῶν ἠχηρῶν καὶ ἀήχων κλειστῶν τῆς ΙΕ, τῶν οὐρανικῶν, ἡμιφώνων κλπ.). Ὡς πρὸς τὰ χαρακτηριστικὰ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐθεωρήθη ὅτι διαφοροποιοῦν βασικῶς τὴν Μακεδονικὴν τῶν ἄλλων ἑλληνικῶν διαλέκτων (πρβλ. ἀντι-